

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Égész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. — A gazd. főkönyvet tagjainak: egész évre 2 frt, félévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamátiók a kiadóhivatalhoz intézendők.

Szerkeszti és kiadja:
A muraszombati gazd. főkönyvet.
A szerkesztésért felelős:
HORVÁTH GYÖRGY.

Kéziratok, levelek a egyéb szerkesztésügyi közlemények a szerkesztőséghez küldendők.
Hirdetési díj: 1 hasábjon petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.
Nyitlított petitsora 25 kr.

Szent István király napján.

Koronás fők haltak, koronák hullottak porba, koronás főket öltek le — és Szent István, az első magyar király él, koronája minden magyar előtt fényben ragyog, az az alkotmány jelképe, örök szentsége!

Ne nyuljatok e szent ereklyéhez gonosz kézzel!

Igen is él Szent István az ő emlékében, műveiben, tetteiben, intézményeiben!

Nézz édes magyarom ő Budavára felé a mai kora reggeli órában s meglátod, hogy él az első király: jövendő kezét buzgó imák közepette ott hordozzák körül.

A ki jót tett, a ki áldást, jöletet terjesztett maga körül: az élt, de szelleme meg nem halt, az itt él közöttünk és bennünk.

Szent István nemcsak király, fejedelem, hanem — első sorban és örök főúrdeme ez — tisztán, hamisítatlanul magyar volt, korának kimagasló helyen álló államférfia!

Szent István szívét, lelkét, gondolkodását, tetteit megpróbálták az akkori viszonyok.

Köröskörül — a mint maiglan is — idegen népfajok telve ellenséges érzülettel. — Feléne kellett Hadur népét!

Magasröptű lelke bepillantott a késő jövő ködébe: és látta, tudta, érezte, hogy véget kell vetni a folytonos békétlenségnek, a za-

vargó s embert pusztító harcziasságnak. Itt már az édes otthon és munka kell; kenyeret a dolog ad s a munka szelidít, nemest: hi szen akkor lesz miért munkálni, lesz mit vérel is védeni. Helyhez kellett kötni a magyart!

Az államférfi Szent István bölcs gondolkozása Árpád birtokának és vérenek önállóságára végtelenül kényes és féltékeny vala. Am lépjen be nyugat művelt világába kelet ivadéka is, de ne vetkezze le soha nemzeti jellegét!

Felvette a magyar a kereszténységet, befogadta a külföld tudósait, de megmaradt magyarnak, — mert híven követte Szent István lángelműj tanácsait.

Hogy messze jövőbe ható intézkedéseinek sikere legyen, egy testtő kelle forrasztani az addig törzsfők hatalma alatt állott nemzetet; neki nagyobb tekintélyre vult szüksége, meg kellett alapítani a magyar királyságot: neki korona kellett.

És lám kapott koronát, de nem a szomszéd nemettől, amely a magyart alattvalójának tekintette volna; hanem kérte és kapta a kereszténység akkori fejetől, a római pápától, a ki nem fenyegette Magyarország önállóságát, függetlenségét.

É: ime Szent István koronája ma is az uralkodási jog jelképe; a mely fejedelem fejére a nemzet nem teszi a szent koronát, az a magyarok nem királyja.

Századok tüntek el és „Él magyar, áll Buda még!”

Évszázadok vérzivatarja, Mohi, Mohács temetője után is „megfogya bár, de törve nem, él nemzet e hazán!”

Szent István szelleme itt maradt e bércezes hazában; hiába nyomták, zsarolták, pusztították a magyart, Európa becsülése kísér lépten-nyomon; mert

„Az nem lehet hogy annyit sevil
Háiba onta vért,
S keserűben annyi hő kebel
Szakalt meg a homér.”

Fordulj magyar e napon az első legnagyobb magyar király, Szent István felé és kérd buzgón, hogy óvja meg nemzetét a ledől és rabigába görbéd Róma sorsától; terjeszse a magyar hazafiság tiszta erkölcsét, hiszen:

„... minden ország támasza, talpköve a tiszta erkölcs...”

Adjon erőt a magyarok Istene, hogy drága és feltett ősi kincsünket, zengzetes nyelvünket megvédjük minden támadás ellen! A ki nyelvünket tamadja, minket támad; pedig kár büntetni a magyart, mert sokan megcsiratták már tetteket.

Nyugot békeje, kelet művelődése a magyar munkája volt és lesz; látott már és állott ki elég vihart a magyar és megélt, amint egyetértés, összefogás volt vezére!

„Ha Isten velünk, ki ellenünk?” Idegentől nem félünk, mert „a magyart csak magyar sílheti meg” Ettől óvjon az Ég, ezt tartzassa el tőlünk Szent István emléke, szelleme!

TÖRÖK ERNŐ.

Sorakozunk a kibontott zászló alá!

Röviddel ezelőtt lelkes sorokban volt alkalmunk e lapok hasábjain olvasni, mily égető szükség volna Muraszombatban egy ker. négyeletre.

E szavak nem hangzottak el pusztán, hisz cikkirónak minden szava a közhajt juttatta kifejezésre. Régen lap-

OSTARCSANO

A „nevető örökösök.”

Nevető örökösöknek rendszeren azokat mondják, a kikre vagy szülőik vagy magtalan rokonaiak: nagyénéik, nagybátyaik stb. után, — valamely irigylendő, duszgadzad örökség várakozik. S azért van is az ilyeneknek anyja, de anyja irigység, hogy azoknak rossz akaratú aztán a nagyrészenek elveszi a „nevető” kedvét.

Ha az emberi szív irigj kajánságát, gonoszágát tanulmányozni akarjuk, menjünk egy duszgadzad — ugynevezett „magtalan” — atyafi közelébe s figyeljük meg ott. És csakhamar látni fogjuk, miú intriguát fejtenek ki ottan nem az „örökséget leső atyafiak.” hanem az idegenek, a kiknek az örökséghez semmi örökösödési joguk nincsen, de azért ahhoz némi reményt mégis csatolnak — fűznek — kötnek.

Igaz, egy birneves angol író, ha jól emlékezem: Boz Dieken „Guzzevitt Márton” című regényében az örökségre váró-lesők rokonokat is borzasztó, szinte visszatartó színekkel festé le. Azonban, ha ezen elmés írónak egyben-másban igazat adhatok is. egészen véve az örökségre váró rokonok helyzetét meg, mégis inkább szánandóknak, mintsem irigylendőnek tartom. Igen, igen annak! Pedig még a szülői-örökségre váró gyermekeket is.

Mert, nincs a világban semmiféle rendű-rangu, állásu embernek, nehezebb kényesebb helyzete,

mint egy ugynevezett „örökösnek.” — vagyis az örökösöknek egyáltalán.

Ha az „örökös.” (legyen az fia, leánya, öccse vagy huga és még több eféle rokona az illető örökösöknek) a szeretetlejt s tisztellettől áthatva: szives, nyajjas, előkezes és szolgálatkész, a mint illik a szülői és idősb rokonok iránt az lennie, — már az idegen „jóbarátok.” — a kik ugy szánuját azt a „szegény, együgyű öreget,” (szemben persze: tisztos szerzetesremélő aggyasvánt) a kit ugy rászédnek, bolondná lesznek s elámtanak: sietnek a gonoszakarut fűbesgátsással, a mely ifyféle szavakban nyer kifejezést:

— „Ah mily hüzelő! — No ez mégis sok! ily képmutatónak lenni, hisz ez nem jöhet neki a szívből: ez csak tetteles mind! — Olyan mint a róka: esőválja a farkát — de azért prédát les! Szegény jó barátom te, mennyire szánlak!”

Ha pedig az örökösnek az ilyen fűbesgátsók, szinte tudomására jutván, igeiyezik jó indulattal komolyabb alakban megörzöni s nehogy több ilyen hasonló megjegyzésekre adjon alkalmat: komoly higgadt tartózkodó állást elfoglalni s melegbőli: ez csak tetteles mind! — Olyan mint a róka: esőválja a farkát — de azért prédát les! Szegény jó barátom te, mennyire szánlak!”

„Tessék! mily büszke, gögős, mily elbizakodott már előre is! — Látszik, hogy nem kellesz neki, szegény jó barátom, nem te, hanem csak a — pénz! — a pénz.”

S ha az örökös gyakran felkeresi a kedves, tisztelt és szeretett szülőket vagy magtalan atyafiakat, akkor meg már ott van a mondogató:

„Ejnye, de sokat futkoz a nyakadra! — volnál csak szegény, hogy nem ő várná vagyonoságot, hanem te szorulnál az ő segítségére, tudom, feléd se szorul! Ismerem már az ilyen madarakat: sergestől ellepek a buza-kalászt, de ha már a szemet kirabolták belőle, feléje se nézek aztán az üres szalmaszálak. Menne csak hire, hogy: megszegényedtél, tönkre mentél, levégztél: tudom, nem vástának többé a házad küszöbét!”

És aztán, ha az irigylet örökösnek ilyen beszédek ismét a füligé jutnak, (s erről az illetők által mindig gondoskodva van!) mi természetesebb, mint hogy igeiyeznek a már említett hoztartzandóktól: magukat tisztelgetés távolában tartani avagy — végképpen is kimaradnak tőlük.

S pedig, ha már ennyire vitték a dolgot, már akkor nyert esztáruk van, mitán most már mi könnyöbör rájuk nézve, mint azt a „vén bátyát” — mint ők magukban mondják — arról megjegyzni, hogy: mily haláltan az az ő örököse! S ilyformán informálják őt:

„Ime már feléd sem jön! — gondolja: miért jönné? hogy itt nálad — unatkozók, van eszébe! — A vagyonod így is, úgy is az övé, nem vihated veled a sírba, hát mit őrizzen itten téged? No, már borzasztó egy helyzet! most szeretem csak, hogy nincs vagyonom, a mire előre áitozhatnának az éhes rokonaim, vagy a haláltan gyermekeim. Mert van-e a mai korban hála és elismerés a saját vére részéről? — Nincs és nincs! Azt hiszik, az öregek csak arra valók, hogy nekk — a henyé, urakodó fiataloknak — gyűjtésnek kincseket, a miket ők aztán könnyelműen elpazarolhassanak.

pangott már a szikra mindenkiében, csak nem volt a ki fellobbant. Meg van már az is.

Vidékünk általán tisztelt és szeretett urnöje, a jótékonyaságról különösen ismert nemes urhölgy, nagyméltóságú Gróf Szápáry Gézáné, a nőegylet létesítésének kérdését a megoldáshoz igen közel juttatta azáltal, hogy az ügy élére állt s rövid idő múltán büszkén tekintet a földes munkájának nemes gyümölcsére.

Az egylet céljával már tisztában vagyunk. Tudjuk, érezzük mi azt igen jól, hogy vidékünk, egy talajviszonyainál, mint közlekedési hátrányainál fogva, más vidékeknek mögötte áll s így népünk sok nélkülözésnek van kitéve. Hány szegény család van, kinek egész télen át még kenyérré sem jut, nem is említve ruházatuk, fa stb. hiányát.

Ott vannak a szegény iskolás gyermekek, kik télen át nem látogathatják az iskolát, nem lévén sem lábbeli, sem egyéb ruházatuk s ugyancsak ezek a gyermekek nyáron át meg azért nem járnak iskolába, mert ilyenkor elszegődnek csekély díjért pásztoroknál, őrizni. Könnyen elképzelhető tehát, mily haszon háramlanék ugy e gyermekek, mint édes hazánkra azáltal, ha lehetővé tesszük a meleg ruházattal, hogy legalább télen részesüljenek oktatásban.

Ott a sok nyomorult, elaggott, munkaképtelen, segélyre szorult mindannyi s ha egészen nem is, de egycsillt erővel legalább nagyrésztben sikerül a nyomor enyhítése és sok nélkülözés és szenvedés okozta könny tog felszáraztatni.

No tudod barátom, szó a mi szó, én már nem tudnék olyan hűsüvet bárány lenni, nem én! Én nem áldoztam fel magamat a hálatlan utódiám kénye-kedvéért! Lásd, apánk bőbeszédben tudtak élni, mint a mai kor gyermekei; — azt mondták az utódiaknak: „Fonj Cízelle, inged lesz.” „Kapari kurta, pézsed lesz.” — S aztán, az lett a gyermekeké, a mi megmaradt, ha nem maradt, ugy is jó volt vagy legalább — jónak kellett lennie. Ugy tégy te is barátom: élj, élvezz, ameddig s amennyit csak tudsz s gyermekeid vagy rokoned, meg megköszönhetik, ha megők esekélyét hagyysz is nekik hátra. Lásd, n-kem sem hagytak a szülőim örökséit: mégis — ember lettem, és most is itt vagyok!”

És, — ilyenek után, — van-e örökös, a kinek az arca bőrért a szegény-pír ne égjené?!

Igen ám, fogják öök mondani, de mit törődik az örökös az idegenekkel? B-szeljenek azok a mit teszik; nem arra kell annak halgatnia, a mit azok beszélnek, hanem arra, hogy az örökhagyó mit mond vagy mondott?!

Csakhogy az aztán a főfő bibi — a bökkenő! Mert volt-e avagy van-e a mai korban csak egyetlen egy gazdag örökhagyó is, aki — amugy is — már a legközelebb álló iránt — gyanakodván, az ilyen bujtogatások után azokban igazán ne kételkedne?

Hisz a gazdag embereknék már a természetben felszók — s ez reánk nézve a sors atka — hogy elhitetik magukkal azt, miszerint az örökösök már alig-alig várják az ő halálukat; mert hát — gondolják — mindenké őnjait inkább gazdag ember lenni, mintsem szegény.

És ezt amugy is már a fejükben hányárvetvén, mi jöhetnek nekik inkább kapóra. mint ha ezen gyanyjukban „önellen jó barátak” által még inkább megöröszítették?! S végre is, oly erős meggyőződésüké tömörül azon gondolkodások, hogy rokonaik élet csakis a vagyonukról s nem pedig egyéb szeretést és tiszteltetle méltó tulajdonaikért szeretik és keresik fel, miként szívem e gondolat nyomás alatt lassankint egészen elfásult, megkeményedék; s kiülvén, képtelenné válik igez meleg rokoni érzelmre, de gyakran még a humanitás valódi, hamisítatlan érzetére is!

Szívök oly zárkózott s önzökké leszén, a mely nem lesz többé képes — a nemesebb értelemben vett keresztényi önzetlenség magas fokára emelkedni. S az ilyen elzárkózott szívek aztán,

Hogy rendkívül előnyös lenne következményeiben e nemes eszme megvalósulása, ugy társadalmi, mint beléletinkre, az kétséget sem szenved. Ez után lehetne mindenkinek, anyagi erejéhez mérten enyhíteni a szükségét szenvedők nyomorát. Mert ha a terv létesül, a tagdíjak többféle fokozatra oszlanak s kiki tehetségének megfelelőleg áldoz a jótékonyaság oltárán. Igy lehet pl. havi 20 krtól fölfelé. Az általános buzgalomban, melynél a jelszó: „Segítsünk a szükségét szenvedőkön.” elsimul mindentéle kicsinyes surlódás, a jótékonyaság gyakorlásának közepette nem látunk mást egyémben, mint segítőtlársat s míg a szívek a lelkes buzgalomban összeolvadnak, társas életünk is felpezsdül.

Egy-két hangverseny, bazar, hol jószívű, bájos leánykák működnek közre s árusítják olcsón az összejárandózkodott ételeket és italokat. Nemde, mily erkölcsi és anyagi haszon háramlanék ebből! S még ezer mindentéle módja van annak, melylyel a jótékonyaság minél szélesebb körben való gyakorlása lehetővé tétetnék. A nők leleményessége e tekintetben kitünő.

De ha már a kezdet stádiumában vagyunk, ne is álljunk meg addig, míg a végnél nem leszünk. Különbön oly lelkes, páratlan tapintatu vezetővel, mint az ügy élén álló főúrnó, a siker el nem maradhat. Adja Isten, hogy nemes grófnőnk fáradozása a legszebb eredményre vezessen.

Muraszombat az a járók nagyérdemű hőlgyei, ti pedig sorakozzatok a kibon-

csakis az alacsony önzés érdekében élnek már, csakis a személyes hűség vezérlépteiket s mozdítják meg kezeiket valamely jótékony eszelekedtetéllére. Ez a személyes hűség aztán, mely a jó barátok s önzetlen idegenek által, — egyiknél könnyebben, másiknál nehezebben — de mindenkéül végre bármily mesterséges uton-módon is, előidézhetet s ez általuk folyvasztatván: ébren tartatik s még fokozatik is — oda viszi az örökhagyót, hogy az, az isteni és emberi törvény szerint számára kijelölt örökséjét, vagyonaik még kitagadni is képtessé lesz. Igen! Sirtott hűségéből, csupa kereszténytelten vastag önzésből, — megtagadja a saját vétét is.

Avagy nem sértett hűség és önzés-e az, ha egy szülő vagy vörökön, azért, mert tán szülői vagy rokoni hűségéből — gyermeke vagy rokona — mindenben nem létezett, annak eleget nem tehetett, — őt, az égi és földi törvények szerint illető örökségéből kitagadja s megkorsztja azt, akinek az előbbi életet adván, az utóbbi meg amannak vérokona lévén, annak erkölcsi és vagyoni jöletének nemesak megalapításáról, de életfenntartásának biztosításáról is gondolkodnia szülői s emberi kötelessége volna?! — Ahelyett gondoskodnia — csupa humanitásból — „önzeten” idegen embertársak jöletéről: jótékony alapítványokat tesznek!

Nem szatira ez reájuk s az ő hűségükre nézve? A saját véroket: gyermekeiket és öselebb vagy távolabb álló rokonaikat, mert tán öselebb bennük egy vagy két hibát ismernek, a mi — szerintük — őket az ő keseresen öszekuporgatott vagyunkra érdemellenké teszik, vagyunkból kitagadják; míg az általuk nem i-mert idegent meg, szaz meg szaz, amazoknál türelmetlenség s megbocsáthatatlanab hibáikkal (de mert azoknak hibáit talán nem ismerik) öröksökeiké teszik.

És ez — mindensapó dolog, és nincs a ki ebben megítélkőzne, mert hisz a korszellelem és divat jelszava: a „jó szív” és a „jótékonyaság”. — mindenekelött „hazafi-kötelesség”!

Lássuk csak közlebbőlre e nemes, nagylelkű s hazafis jó szívek jótékonyaságát!

Ismeretem egy dúsragdalt „magtalan” nagybácsit, aknek negy elhalálozott testvére után számtalan szülőközdő öcsesse és huga és még egy életben lévő nővére volt, a ki 14 gyermeke közül még 8 életben maradt gyermekével tengette életét; — a lehető legrosszabb vagyoni viszonyok

tott zászló alá, mely a legszebb, legnemesebb női-erénynek, a jótékonyaságnak gyakorlására hív fel. Tegyetek tanuságot arról, hogy szívetek, lelketek fogékony a nemesre, jóra. El ne maradjon közületek egy sem. Adja Isten, ugy legyen!

Elmékedés az aratás után.

(K) Most, hogy az aratásnak vége van, és a cséplésnek ma-holnap a végére járunk, önkénytelenül is foglalkoznunk kell mezőgazdaságunk jelenlegi helyzetével.

Nyilvánvaló, hogy a termésnek nemesak qualítására, de mennyiségére is nagy befolyással bírunk a művelési eszközök és hogy a jó és praktikus gépek alkalmazása valamely gazdaság fölvirágoztatására elsőrangú tényező.

Határozottan örvendékes jelenségnek tartjuk, hogy gazdánk mindinkább belátják eme tény rendkívüli előnyeit és bizavt elmondhatjuk hogy manapság már minden valmire való földbírtok gépekkel művelődik és a gazda, ha csak anyagi helyzete megengedi, géppel cséplé ki a gabonáját.

A mezőgazdasági és egyáltalán a talajművelési eszközök ennélfogva olyan keresetnek örvendékes Magyarországon, mint amilyenek eddig soha. Erre enged következtetni főleg az a körülmény is, hogy — például csak legkötőbbre e fajta mezőgazdasági gépparkunkat említsük — az „Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat”, melynek bár örösi raktára volt cséplőgépköb, söt ezeket folytatatosan gyártotta is, készítményeit a legutolsó darabig mind eladta.

Ebből azonban egyéb tanulságot is levonhatunk. Kétségtelenül be van uganis ez által bizonyítva, hogy az angol és cseh mezőgazdasági gépek mind nagyobb és nagyobb tert vesztenek nálunk és az a horribilis öszeg, mely ez ideig a külföldre vándorolt ki, most hazánkban marad.

És ez nem is lehet másképp. Elvégre is gazdaságosunk mindinkább belátja, hogy a hazánkban gyártott gépek inkább talajviszonyainkhoz vannak alkalmazva, mint azok, amelyeket a külföldi gyrtak készítenek.

A magyarországi gazdasági gépgyára” közt különösen a fentemlítt vállalat egészen új életet teremtett a gazdasági gépek és eszközök piacán és nagy része van benne, hogy a keresztlet a gazda-közönség között felelesztette és őket minden sovinsztikus rábeszélés mellőzésével, szük-

közt volt. Az előbbi rokoni tengődtek, nyomorogtak ahogy bírtak, de a nagybácsihoz, ki oly dúsz gazdaságilag birt és aki a világ előtt a legnemesebb emberbarát híresen állott s jótékony és hazafias adakozásai által nevé ismertté a tisztelté tudta volna, — a világrét nem mertek volna segdelemért folyamodni és pedig azon egyszerű okért, mert az ugvias eredmény nélküli heszontalan faradság lett volna és mert azáltal magukat csakis a gunyos megdorgálásnak tették volna ki, miat ahogy már elégszer keserűen tapasztalniuk kellett. Tehát ezek ha bajban voltak, inkább fordultak a szülőhöz, mert az legalább — ha uszórára adta is a pénztet kölcön, de békét hagyott nekik (a mig fizetniük nem kellett), nem zavarta meg a nyugalmukat s nem pirította meg az arcukat a szegény pirjával. — Nővére pedig nem tett ily; gondolta: legközelebb áll hozzám fivérnem, tehát majd segít az a zavarunkon, miert nemnek idegenhez, — kölcönt csak ő is adhat, ajándékot meg ugyse kérek tőle. És elment bányához és kérte őt, kölcsönözne nekik csak pár hónapra, amig aratnak s gabonát eladhatnak: 300 frtot, igen sirtöcs fizetendőjük van; az adékuczió van a nyaktukon. — A nagybácsia kedves nővér kérelmére egyet hm-hmm-geltett s aztán kissé zavar: hangon, de amellet halározottan megtagadta nővére kérelmét, miután — ugymond — jelenleg nem rendelkezik anyfi tökövel. — „De hát akkor csak azt tedd meg — esedelek a nővér — hogy légy jóllátóm a takarékpénztárnál”. — „Azt sem tehetem meg; nem tehetem, mert hát nem tudnál a kellő időre fizetni és aztán — akkor is csak nekem kellene azt a 300 frtot ki fizetnem.” — viszonzá a keményszívű fivér, de azért a világ előtt nemes szívű emberbarát. — A nővér eltávozott; valszíntelen valamely uszóráshoz ment, a ki inkább bizott benne mint a fivére és kapott is 300 frtot és irt alá 3 hónapra — 400 forintot.

A nagybácsihoz pedig ugyanaz nap odvittek egy aláírasi ívet és ő — aki saját véreinek: nővéreinek nem mert vagy akart kölcsönözni (abbeli féltelmében, hogy azt tán vissza nem tudja fizetni s majd oly vesz a pénze: oda kell neki utólagra is ajándékoznia) 300 frtot; — az ő kedves szegény szerencsétlen „török véreinek” aláirt ajándék-képen vagyis jótékony segélyként 1200 forintot mond: — egyszer kétszáz forintot!

(Vege következik.)

ségletük fedezésénél a hazai gyártmányokra figyelemmel tette.

Regen, mikor a gazda gépet vásárolt, nem tudott mit csinálni vele, ha véletlenül abban hiba történt. A felendült magyar üzleti politika ilyen keletlenül helyzetből ma hamarosan kirántja a gazdát, mert a nevezett gyár az egész országban mindenféle állandóan utazó gépészeket tart, akik minden por-tára beuuznek, ahol a gyárnak készítményei vannak, hogy az esetleges bajokon segítsenek. Munkájukban szemlélik meg a gépet, hogy az észlelt hibát kijavítsák.

Ez már magában véve nagy előny a gazdára és ennek a visszahatását a gyár is ma már annyira megérzi, hogy helyiségeinek megnagyobbitásához kellett hirtelen hozzáfognia, hogy nagyobb mennyiségben legyen képes előállítani gépeit.

A gyár példaut az időnyre már oly nagy mennyiségben készítette vetőgépeit, hogy a munkatózó keresletnek eleget tehesen, hogy már maga ezen körülmény által is abba a kedvező helyzetbe juthatott, miszerint olcsóbban adhatja áruját, mint bármely más hasonló vállalat.

A szár- és magfelőldésre nagy befolyással van a mag elvetése vagy elszórása és mivel meggyőződünk, hogy a fentnevezett gépyár vetőgépei nemcsak felülmúlják, hanem túlszárnyalják a hasonló angol gyártmányokat, annak vetőgépeit minden gazdának jó lélekkel ajánlhatjuk.

KISS KÁROLY.

Hírek és különfélek.

— Ó Felsége a király e hó 18-án ünnepi szil-tesének 63-ik évfordulóját. E napon ünnepet üt az egész ország. Minden templomban dísz-isteniszteletek voltak e napon s ezek az ersek ajkairól szállt az ég Urához a hó ima, hogy arisa meg nek hosszú időn át épségben, egészében a legelső magyar embert: a királyt.

— Ma, Szent-István napján a r. kath. templomban magyar ünnepi szónoklat lesz, melyet dr. Tauber Sándor helybeli várkaplán tart. A tűzoltók testületileg, a hozzájuk csatlakozott vaspolyonokkal együtt vonulnak ki.

— Köszönetnyilvánítás. Nem mulasztatom el az uton is halás köszönetek nyilvánítását. Tinktides dr. Csapott Zoltán orvos urnak ma a fardokásért, melyvel 2 évig tartó s már-már gyógyíthatatlanná vált mellhajtomból egészen kigyógyított. Marasombat, 1893. aug. 17.

Szabó Jánosé.

— Kórház. A marasombat-járási kórház építéke s már befejezték s csak a belső felszerelés van még hátra, hogy rendeltetésének átadásra. A napokban Mellini Béla helybeli fényképész le is fényképezte a kórházat.

— Kirándulás Hídvégre. Híd-ügkút és Víz-éden után Marasombat, illetve a közöles Hídvégre választotta kirándulása színteréül a marasombati dalárda. — Tulajdonképpen itt kellett volna kezdeni, ide kellett volna többször hasonló kirándulásokot rendezni és csak ugy közbe egy-egy-egy és a vidékre is ellátogatni, de dalárda-nyak is, mint sok más társulatra és egyéure mintegy átokként nehezől a „nemo profeta in sua patria” kedvraból elve. Pedig hogy mennyire nicos azok elkedvetlenedni, mutatja az a szép látogatottság, melyben hangversenyekről részeltette az itteni publikum. Dacára a felhős időnek, már délután 5 órakor minden hely el volt foglalva, a csinosan díszített s nyári mulatságokra igen alkalmas hídvégi „zöldfa”-kert-ben. 5 óra után főgömb trombitaszó (biz ez elmaradhatott volna) árgylemezlete a közönséget a koncert kezdetére. Az előadott dalok közül néhányat végighallgattak mélt. gróf Szápary László orsz. képv. és gróf Szápary Pál urak s azok feloltti tetszésüknek adtak kifejezést; megtekintették a versenytekést is. A társaság hangulata mindvégig a legvidámabb maradt s a jövedék és az üde levegő annyira fellágyította a jelenvolt apró embereket is, hogy ék keztek meg a tánczot s vidáman rázták le az apró cipőcskéikről az óvoda és iskola porát, — persze mindnyájuk nagy győriúségére; étől aztán kedvet kapva a nyagok is, járták Fitya zenejétől kelkesült lankadatlannal, míg csak egy kis eső szünetet nem hozott. — A versenytekés eredménye mindenesetre Korostyur Kálmán barátunkra lehettét a legkedvezőbb, a 10 nyemény közül neki jutván 3, (no de a nagy fontosnak kalesban részünk volt nekünk is bizony desierére vált Pollák József polgártársunknak). A többi tárgy is, melyek közül nem egyre sóvárogva tekintünk, irigyelt gazdára lelt. Jól mutatunk, de elmulnt ez is, hanem csak egy kis jóakaraton mulnék, hogy többször is visszajöjjen. Bizunk benne, hogy ugy is lesz.

— Készüldések a királygyakorlatra. Vasmegei közigazgatási bizottságának a napokban volt meg augusztusi rendes közgyűlése, amelyen Radó Kálmán főispán elnököl. Az alispán ér alkalommal jelentette, hogy tekintettel a legközelebbi hadgyakorlatra feljlesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy Szombathelyen állami telefonhálózat létesítsenek a hadgyakorlatok idejére, esetleg véglegesen is kössék össze a szombathelyi telefonhálózatot Bécselel, Bu-

dapesttel, Pozsonnyal, Sopronnal, Győrrel és a varmege járásainak székhelyeivel. A főispán meglepette vette tudomásul a főörvos jelentéséből, hogy a szombathelyi járás nyugati részén mily nagy mértékben el van hanyagolva a köztisztaság. E tekintetben Közszegen javulás észleltet, Szombathelyen azonban kevésbé előnyösen változott a viszonyok, a hiányok ma is fennállanak. A lakoházak udvarai szennyesek. A fő közeledési utak heberkőbe meg vannak ugyan loesolva és tisztítva, de a mellékutakak teljesen el vannak hanyagolva. Sok helyen a csatornába vezetik a klozetek tartalmát s a közgőzítés iszonyú árat áraszt. A patalka moslékot és szemetelt öntenek s ez megfertőzti a levegőt. Sok a nedves lakás s ezért olyan gyakori a differitisz-járvány. A közigazgatási bizottság a főörvos jelentést kiadta az alispánnak erélyes intézkedés végett, sajátlatul fejezte ki a miatl, hogy határozata dacára elhanyagolta a köztisztaságra vonatkozó intézkedéseket megtenni. Eppen ezért a legnagyobb szöggyrel megkövetelik, hogy a megye székvárosa egészségügyi viszonyait záros határidő alatt rendezze. Egyuttal az Ó felsége ideérkezésekor rendezendő ünnepségek és ezzel kapcsolatos összes intézkedések megtételével Barossy Jónó varmegei főispán elnöklete alatt Békássy István, Borstis Béla, Eredits Ferenc, Gár Frigyes, Gottthárd Sándor, Horváth Lajos, Horváth István, Kófalvy Vidor, Mezhiradszky Kálmán, Nagy Jónó, Reiszgy Alajos, Rohrer László, Szametz Lajos, Szajbely Gyula, Szegedy Béla, Somogyi Miklós, Török Sándor, Tópka Ferenc, Weörös István bizottsági tag urakból álló rendezőbizottságot bízta meg s felhatalmazta, hogy a Közszeg Szombathely városok által kiküldött albizottságokkal együttesen járjanak el.

— A marasombati új utca nyitása elhatározatolt ugyan, de eme határozatnak fogantatja alig lesz, mert lám máris a kijelölt utca-területre Fedlik Károly egy istálló építéset kezdte meg; ha engedélye nincsen, meg kell gátolni az építésben, ha pedig engedélyt kapott, akkor a közszeg jó szándéka dugába dől. — Jó volna itt figyelembe venni azt is, miként ezen istálló a most elkészült járási kórház északi ablakával ellenben épül s bizonyára nem lesz kellemes az istálló-szag a kórházbéli betegre. Még van idő, még lehet segíteni.

— A szent-gottthárdi gymnasium ügyében. A vallás-és közoktatási miniszter f. hó 7-én kelt rendeletével értesítette Szent-Gottthárd nagyközönség előjárását, hogy miután a közszeg a miniszter minden igényére nézve formaszaki kötelezettségeket vállalt, indítatva érzi magát megadói az engedélyt arra, hogy Sz. Gottthárdon folyó évi szeptember hó 1-én az állami gymnasium egredelje az 1-ő osztályljal megnyitassék. Dr. Nemeth Antal tankerült főispánoknak f. hó 11-én kelt értesítése szerint a miniszternek a szent-gottthárdi gymnasiumhoz Tóth Lajos poszonyi főgymn. tanárt helyezte át s őt az igazgatói leendőkökkel is megbizta. A beiratások határidejére nézve jó számnak ad tájékoztat.

— A vasmegei tűzoltó-szövetség közgyűlése. A vasmegei tűzoltó-szövetség e. hó 6-án tartotta Közszegen az ottani tűzoltó-gyűlést ünnepi alkalmából közgyűlést Károlyi Antal alispán elnöklete alatt. — A gyűlés 1-ő tárgyat Barabás István szöveketitki títárk jelentése képezte, mely a vasmegei tűzoltógyűlést örövedtes lendülettel ad érdekes számot; 25 évvel ezelőtt alapították Közszegen az első önk. tűzoltó-egyesületet és ma már 136 ily egylet működik több mint 5000 taggal. A pénztáros számadást, ugy a jövő évi költségvetést tudomásul vették. Barabás György, a sárvári önk. tűzoltó-gyűlése elnöke 1894-re Sárvarra hirta meg a szövetséget, mely meghívás köszönettel elfogadtván, a jövő évi közgyűlést Sárvarot fog megtartatni. A Szabadkán aug. 12-14-ig megtartott orsz. tűzoltó-gyűlésre Barabás István, Horeczky Gyula és Bazerédy Adorján küldettek ki. — Ezután a tisztújítás ejtetett meg; elnöknek Károlyi Antal, ügyvivő elnöknek Bazerédy Adorján, títárnak Barabás István, pénztárnoknak Zrinyi József löknek egyhangulag megválasztva. Figyünk, a felső-őri önk. tűzoltó-gyűlést parancsnoka a títárnak és felügyelőnek köszönetet szavazván, Károlyi Antal berokaszt a gyűlést.

— Az állami utak befávitása. Az állami utak befávitásának ugy közegészségügyileg, mint a homok megköltése szempontjából egyaránt fontos tervét fogja a földmivlelőségügyi miniszter megvalósítatni.

— Hirtelen halál. Albert Imre jósnafal lakós a mult vasárnap Somogyból csészléről hazajövet Sormás és Kis-Kanizsa között hirtelen rosz lett és csakhamar meg is halt. Az ölet-örösen elindult munkást halva szállították haza.

— Kimentetés a marasombati dal-és zene-egylet által f. évi augusztus hó 13-án Hídvégre tartott nyári mulatság jövedelméről. Belepti díjakból befolyt 40 frt 40 kr., felülfizetéséből 29 frt 30 kr., tekeversenyből 24 frt 80 kr., összesen 94 frt 50 kr. Kiadás 27 frt 08 kr. Maradt tiszta jövedelem 67 frt 42 kr. Felülfizetés: gróf Szápary László 9 frt 60 kr., gróf Szápary Pál 9 frt 60 kr., Komény Jákó 1 frt 60 kr.,

Kammermayer Gizella 1 frt, Kovács István, dr. Gejger Vilmos, Neuman Zsigmond, Kuzmits Mátyás (Battyánd), Csorna Jenőné, Péterka Ferenc, Fingerhut János, Csaplovics Ferenc egyenként 60 kr., Skerlek József 50 kr., Stehlich Ignác 40 kr., Grünbaum Márk, Nemeth József, Kohn Samu, Hirschfeld Lipót, Marics János, Soós Lajos (Nemes) egyenként 20 kr., Schönheit Salomon, Faszchenberg József, S. Gáhr Flórián, Lejkó Ferenc, Kihár János, Gumárh Mihály egyenként 10 krt. Fogadják a t. adakozók az egylet halás köszönetét. Marasombat, 1893. augusztus 17-én.

Csorna Jenő, elnök.

— Hírek Zalaéból. Zalamege jobbágyi hűdelési ő Felsége előtt Szombathelyen egy 30 tagból álló költőiség fogja kifejezni. A küldöttséget Svastits Benő főispán fogja vezetni, melynek tagjai közt vannak: Csorban Károly alispán, Gyözy L. főispán, a Festetics és Bathányi grófok, Dunst F. apát, Haudek Ág., Arvai Lajos, Mangin Károly. Hirtelenly Béla és Ferenc, Hajós Mihály, Babóchy György és Kovács Károly polgármesterek, Szabó Imre stb. — **Vasary János** most fesi Z. Apátban a radai templom számára az oltárképet, mely Szent-István királyt ábrázolja. — **Hadgyakorlatok** lesznek Keszthelyen aug. 30-tól szeptember 8-ig. Nagy-Kanizsa 15-ig, ugyanekkor Pacsán és Zala-Egerszeg vidékén is. A csapatok innen Közszeg felé vonulnak. — **A Magyar Földrajzi Társaság** Keszthelyen tervezett vándorgyűlése a jelentkezők esekély száma miatt elmarad. — **Br. Inkey Nándorné** rászanyai 2700 holdas birtokát 15 évre Riedl Jenő vette hasznábrába. — **Állami amerikai szállótelep** állít föl a kormány Tapolcán; a telep 50 hold területű lesz s már a jövő tavasszal 500.000 vevőztől titnek el. A vevőzeller-iskolát pedig 25 növedék részére kibővítik s államosítják. — **Zala-Szent-Grotó** a hozzáépült Polgárvárossal együtt nagy-közönség fog atakulni. — **A nagy-kiszvási közkórházban** az elmebetegek elhelyezésére szolgáló részt kibővítették. — **Csáktornay** a gőzmalom, villanyvilágítás és gőzfűtő épülete befejezéséhez közeleg, valószínűleg október 1-én megkezdí működését.

F. A.

— Van Isten! Somorja közelében egy S. nevű mészáros arról ismeretes, hogy istentagad. Sok baja volt már e miatt az ottani vallásos néppel. Annál meglepőbb, a mi ezzel az ateistával a mult napokban történt. S. uram éppen egy teleneit készült levagni, a mikor kitört a zivatar. A mészáros dühösen fordult a körülélte álló emberkehez és készével az ég felé mutatva, kiáltoita: „Hát van-e Isten? Nézzetek, mint lesz pecekék a gabonánk! Nincs Isten, azt mondom!” E pillanatban lecsapott a villám s az istentagadót a földre sújtotta. Fél órával tovább fektett eszméletlenül s a mióta felgy-meddig magához tért, folyvást kiáltja: „Van Isten, van Isten!”

— Halás kutya. Egy római kis történet újabb bizonyítéka annak, hogy a kutya nemcsak ezese, hanem lelkes állat is. Mult hó 24-én a 10 estendős Anselmi Lajos belesett a Tiberis folyóba s menthetlenül oda veszett volna, ha egy kutya a közeli gyárból utána ugorna ki nem menti Kitűnt aztán, hogy a kutya haláját róla le tulajdonképpen a kis leány iránt, aki valahányszor edes apjának ebédet vitt a gyárba, soha el nem mulasztotta, hogy a maradékból oda is vegyen valamit a kutyának.

— A jelen számunkhoz mellékelve kapja t. olvasó-közönségünk a „Hövedé” című újonnan megindult politikai napilap előfizetési felhívását.

Vegyes rövid hírek.

A megyéből. Kolera-nosztasz eset fordult elő Sárvarot. — A közegei tűzoltó-egyesület 25 éves jubileuma és zászlószentelés ünnepélye kiválóan jól sikerült. 54 egyesület volt képviselve, többen zászlóval és zeneakkorral, összesen 600-nál több tűzoltó volt azon jelen.

A hazából. Vajkai Károly volt kir. táblai elnök m. héten meghalt. — **A helyi ügynökökre** nézve a kereskedelmi miniszter kijelenti, hogy azok maradtak igazolvánnyal ellátni nem tartoznak és iparigazolvány beszerzésére nem kötelezték. — **A Győri Független Újság** szerkesztését Csorba Géza győri ügyvéd vette át. — **A Mátyás** templom Budán m. héten nyit meg, miután 18 évig építettek. — **A villamosítást** Csáktornay ma nyitják meg nagy ünnepségekkel. — **A poszonyi szombathelyi** vasuton m. kedden Pozsony közelében a mozdony egy a sineken ataladó szekeret gázolt el, melyen két ember aludt. A gép mindkettőt összezúzta, míg a lovak a szekér első részével tovairamodtak. — **Üjvidéken** Bihar ottani lakós egy fontos találmányra kért szabadalmat, melynek segítségével a vasuton keletkező tüzet pár másodpercz alatt el lehet oltani. — **Sopronból** jelentik, hogy az ottani vizgálobíróhoz beosztott Horváth nevű díjnotok postautalványhamisítás kísérletét mult letartóztatták. Horváth asztal-bőrkában hamisított penztulványokat és hamis félyjegyeket találtak. — **A felvidéken** nagy károkat tevő áradások voltak. — **Rákóczy** Ferenc

hamvait Kassára akarják hazaszállítani. — *Hegedus Sándor* 25 év alatt 4796 vezérézkiket irt.
A külföldről. *Oszteendőből* érkezik a hír, hogy a Czevi mellett levő gyakorlótereen egy csapat vadászra lesújtott a villám. A katonák közül sokan megsebesültek, néhányan pedig egészen elhaltak. — *Dr. Zaegeer* rk. gráciái hercegpüspök és *Binder* szent-pölteni püspök, haltak meg a napokban.

Budapesti gabona-árak.		Bécsi gabona-árak	
Buza	7.70 8.40	Buza	7.80 8.18
Rozs	6.40 6.45	Rozs	6.65 7.12
Tengeri	4.85 4.95	Tengeri	6.95 8.75
Köles	4.20 4.45	Köles	— —
Zab	7.20 7.60	Zab	6.86 7.95

A nap és éj hossza.

Aug.	A nap		A hold	
	kel	nyug szik	kel	nyug szik
20.	5. 4	7. 9	2 43	10 40
21.	5. 5	7. 2	3 47	11 18
22.	5. 7	6. 58	4 42	regg
23.	5. 8	6. 56	5 27	0 11
24.	5. 9	6. 54	6 4	1 13
25.	5. 10	6. 52	6 32	2 23
26.	5. 12	6. 50	6 54	3 36

Piaczi árak:

Buza	6.—	6.50
Árpa	6.50	—
Rozs	5.—	5.50
Zab	6.—	—
Hajdina	—	—
Lennag	—	10.—
Kukorica	6.—	—
Köles	6.—	—

Nyilttér.*

* Az o rovat alatt közlöttekért nem felelős a szerk.

Selyem-hamisítvány.

Egészítsd el egy mintát a veneti szatyomból fekete selyemből a hamisítás: rögtön kiderül: Mert míg a valódi a jól festett selyem az elgőzöltényben öntözhető és csakhamar kioldoz, míg a után a ekegy világotra hamat használ; addig a hamisított selyem (mely z írók színi — szalonos — fest és könnyen török) lassan, továbbra ég, (mintegy rostoztat a fosztanyagtól sejtetlen tovább igaznak) és sejtő barna hamat hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pörög, csak meggörbül. **Henneberg G.** (es. kir. udv. szál-író) **selyemgyára Zürichben**, hához szállítva, postához és vámmentesen selyemmel küld selyemre is mintákat akár egyes útonyokra is, akár egész végökbe levei valódi selyemzetővel. Szavazza címzett levelekre 19 kros és legyezőlapokra 5 kros — ügy ragasztandó. 3

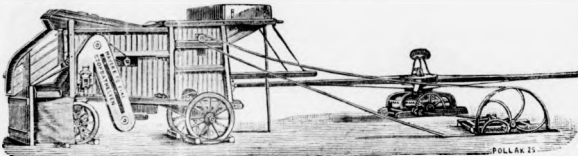
HIRDETÉSEK.

Mayer E. Fiai

gazdasági gépgyár, vas- és fémöntő **SZOMBATHELYEN**
 ajánlja a jelenkor legjobb s legjobbj, es és kir szabadalmazott, egyedül eredeti **„New-Hungaria-Drill“** sorvető-gépet, 400 darabon felül forgalomban. — Szórvető-gépeket, szecsakvágó, répvágó, cs. és kir. szabadalmazott

„Non plus ultra“ és „Duplex-daráló“

csüves tengeri daráló és tengeri morzsoló gépeket készí, járgány- és gözhajtásra. — Szakrendszerű acél-ékeket, es kir szab 2 és 3 borozás ékeket, 10,000 drbon felül forgalomban; különféle földművelő gépeket s eszközöket **Céplőgépek, olajkészítő gépek, borsajtok** s.b

Minden a legkiválóbb kivitelben, jóállás és előnyös feltételek mellett. — Ajánljuk továbbá újonnan, a korak megfélelőn, legelsőszűrhőben nagy vas- és fém-öntődenket, öntvényeket készítnak saját vagy idegen minták után.

Chablon és gépformázás!

== 60 elsőrendű kitüntetés! ==

Turbínák, malomberendezések m.gyas őrléshez, gőzgépek s.b.

Kívánatra képes árjegyzékkel bérmentve s ingyen szolgálunk.

Muraszombatban Meixner Mátyás vaskereskedőnél van bizományi raktárunk.

Rövidített levél- vagy sürgőnyozim: **GAZDASÁGI GÉPGYÁR BUDAPEST.**

ELSŐ MAGYAR

GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZÉNY-TÁRSULAT
 BUDAPESTEN.

Gyártelep: Külső váci-út 7. szám.

Ki mint vet: **GYE ÁRA!**

Minden gazda, aki a legelőnyösebb szerkezetű **vetőgépek** beszerzése iránt érdeklődik, kimerítő felvilágosítást nyerhet gyárunk igazgatóságánál.

Terjedelmes árjegyzékkel a gazdaság összes ágazatában szik-eg-10 gépeketről díjmentesen szolgálunk.

Máriaczei Gyomorcsépek

magyarországi határk gyomor hajókán, nélkülözhetetlen es általános ismeretes ható es megerő.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgöngyögés, bizás lehelet, fejfájás, savanyú felhőgés, hasmerea, gyomreges, feletleges mátkaválatás, sárgás, undor és háyas gyomorgöngyögés, stb.

Hatatos gyógyszernek bizonyult fejájánál, a mennyiben ez a gyomorfori szárazított, gyomortulterelésnémet étellekkel es italokkal gőzik, májgök es hőmörörára ná.

Említtet hajókánál a **Máriaczei gyomorcsépek** evék óta kitüntetések bizonyították, a mit szeg meg szeg bizonyítvány tanúsít. Egy kis leveg ár használati utatással együtt 40 kr., nagy öveg 48 kr.

Magyarországi forráktár: **Török Jozsef** gyógyszeriára Budapest, Király útra 12 sz.

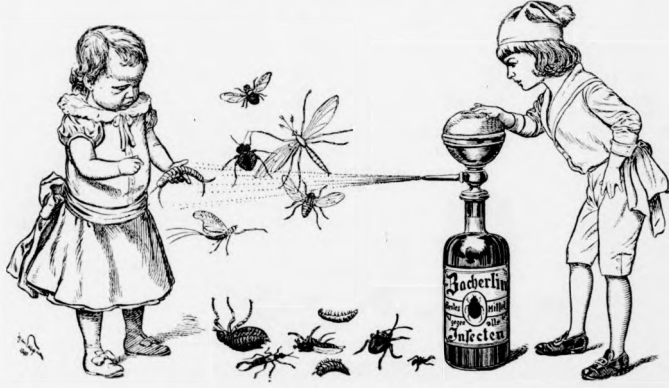
A vödvegvet es aláírás tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly csépeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (Brady) es ezen szavakkal: „Valódságot bizonyítom!”

A **Máriaczei gyomorcsépek** va Indiai Kaphok.

Muraszombatban Bóics Béla gyógyszer-tárában.

„ZACHERLIN“

a legjobbnak elismert szer mindenféle rovar ellen.

Ezen csodálatos hatású „ZACHERLIN“ ismertető jelei:

1. a lepecsételt üveg, 2. a „ZACHERLIN“ név.

A palaczkok ára: 15, 30, 50 kr. és 1 frt. A Zacherlin-feeskendő 30 kr.

Kapható Muraszombatban: **Ascher B. és Fia** uraknál. Szent-Gotthárdon: **Eisbek Károly** és **Friedrich Jakob** uraknál. Alsó-Lendván: **Fuss Nándor** gyógyszer, **Freyer Fülöp** és **Gräner testv.** uraknál.

Nyomatot Grünbaum Márk gorrssajtóján Muraszombatban.